

NVBS Afdeling Noord-Holland Noord

Programma 2^e halfjaar 2025

Nederlandse Vereniging van Belangstellenden in het Spoor- en
Tramwegwezen

Beste lezer,

200 jaar geleden (27 september 1825) werd de eerste spoorlijn in gebruik genomen. Een memorabel feit. Sindsdien heeft de ontwikkeling niet stilgestaan. Ook in het programma 2^e helft 2025 komen weer tal van spoor-onderwerpen aan de orde. Als afdeling gaan we door met onze avonden in de zomer. Toch is het lastig in die periode met presentators afspraken te maken. Daarom beginnen we met de meeneemavond, de modelavond en Spoorzoeken op de kaart en 15 jaar SNE, terwijl stoom niet vergeten wordt met Plandampf. Amsterdam 750 is een goede reden voor 50 jaar trammuseumlijnen. Daarna wordt het spoorzoeken in het buitenland. Jan Noorlander kijkt nog eenmaal terug naar 2024. En we besluiten met Gemütlich spoor en tram in Oostenrijk. We denken weer een zeer gevarieerd programma voor u te hebben samengesteld.

200 jaar of wel 2 eeuwen spoorwegen, waarvan de afdeling bijna een kwart heeft meegemaakt. Je mag er best even bij stilstaan. U komt toch ook op onze dinsdagavonden?

Het bestuur, uw voorzitter.

Foto voorpagina:

Schilderij “Opening van de Stockton en Darlington Railway, 1825” gemaakt van een schets in 1871 John Dobbin (1815–1888). Darlington Borough Art Collection.

Het schilderij toont de Locomotion No.1 met passagiers- en goederenwagens op de brug over de Skerne bij Darlington, Engeland, op 27 september 1825. De Skerne brug is de oudste spoorbrug ter wereld die nog steeds in gebruik is door de lokale Bishop Auckland to Saltburn lijn.

Voorzitter:

Frans van Sabben
Geelvinckstraat 7
1901 AE Castricum
Tel: 06-12 85 40 33
f.van.sabben@gmail.com

Penningmeester:

Jan de Jong
Westeinde 3
1674 PP Opperdoes
Tel: 0227-54 56 64
bellojan@tiscall.nl

Secretaris:

Rob Veninga
Igor Strawinskystraat 38
1544 ME Zaandijk
Tel: 06-24 63 01 54
robbert.veninga@gmail.com

De avonden worden
gehouden in de
Stationsrestaurant van de

Museumstoomtram
Van Dedemstraat 8
1624 NN Hoorn

Aanvang 19:30 uur
Bijdrage in de kosten
€ 3,00

Email adres NVBS NHN afdelingsbestuur: NoordHollandNoord@nvbs.com

Meeneemavond door de leden

Coördinator: Rob Veninga

Dinsdag 8 juli 2025

19:30 uur, stationsrestaurant SHM Hoorn

Onze leden laten hun oogst zien. De avond waarop jezelf een stukje presentatie kunt geven van eigen gemaakt werk.

Houdt de inbreng beperkt tot maximaal 50 foto's zodat iedereen aan bod kan komen. Natuurlijk vertel je wat je laat zien, en een leuke anekdote is altijd welkom!

Dia's zijn welkom, maar geef dan even een berichtje vooraf, dan stellen we ook de diaprojector op.

Geef even door dat je wat foto's wilt laten zien, dan kunnen we als bestuur de avond indelen.

*TEE 11.5, later Baureihe 601, in het DB-Museum Koblenz-Lützel, 31 mei 2025
Foto: Rob Veninga*

Oproep

Stuur uw foto's voor het NVBS NHN jaaroverzicht 2024.

Op 24 november 2025 staat “**het jaaroverzicht 2024 met een Nederlands tintje**” gepland, maar dat kan Jan Noorlander alleen maken als u de komende week/weken - eigenlijk graag **voor 1 september** - uw digitale foto's instuurt.

Surf eens door uw foto's van 2024. Selecteer de mooiste of de karakteristieke trein - of tram foto's met een Nederlands tintje.

Stuur uw digitale foto's voor het jaaroverzicht met “We Transfer” naar jnoorlan@ziggo.nl

Maak er geen puzzel van, maar... natuurlijk voorziet u de foto's van informatie waar, wat en wanneer de foto genomen is.

We rekenen op uw bijdrage.

Modelbouwavond

Coördinator: Jan de Jong

Dinsdag 12 augustus 2025

19:30 uur, stationsrestaurant SHM Hoorn

Ook dit jaar wordt de modelbaan van de NVBS Spoorgroep Noord-Holland Noord weer opgesteld. Het “Hondenbot” zal weer worden opgesteld zoals dat vroeger ook het geval was.

Hierop kan de rechtgeaarde modelspoorder zijn nieuw aangeschafte en/of zijn zelf gemodelleerde modellen weer nieuwe kilometers laten maken, op de analoge – of digitale baan (DC of AC) in zowel HO als schaal N. De modeltreindienstregeling voor al deze modeltreinritten wordt zoals ieder jaar door de modelspoorders zelf in overleg vastgesteld.

U bent van harte welkom: bij NVBS Centraal of bij de NVBS-afdelingen! En kijk natuurlijk regelmatig op de NVBS Website of bij de NVBS-NHN Afdeling .
--

Deel van de modelbaan van ons lid Keith Branson. Foto: Rob Veninga, 21 januari 2025

De Emmenthaler Schmalspurbahn, 20 augustus 2022. Foto: Dieter de Jong

Spoorwegen op de kaart en 15 jaar NVBS-excursies

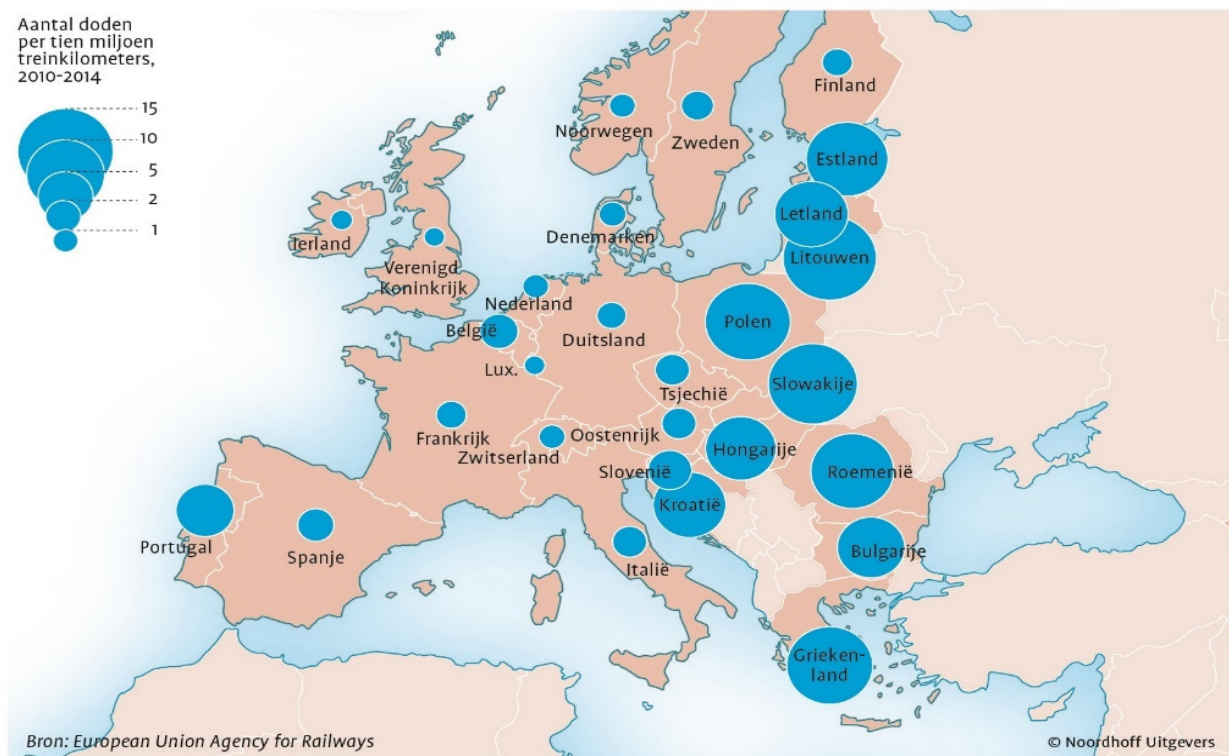
Presentatie: Ronald Bokhove

Dinsdag 2 september 2025

19:30 uur, stationsrestauratie SHM Hoorn

Voor de pauze laat Ronald Bokhove ons in de presentatie ‘Spoorwegen op de kaart’ de wisselwerking tussen spoor en kaart zien met vele voorbeelden uit binnen- en buitenland. Met de komst van de spoorwegen verandert het kaartbeeld: lijnen, emplacementen en stations krijgen een plek, als onderdeel van de topografie, als hulpmiddel bij het plannen van een rit of als opwarmertje voor een onvergetelijke reis.

2 Doden op het Europese spoor

Thematische kaarten verbeelden opkomst en soms ondergang van het spoor en verklaren ruimtelijke verschijnselen waarin railvervoer een rol speelt. U gaat het vanavond allemaal zien, want een kaartje zegt meer dan duizend woorden.

Na de pauze kunnen we lekker wegzakken als dezelfde presentator een visueel overzicht geeft van 15 jaar NVBS-excursies tussen 2010 en 2025. Hij heeft als reisleader bij de SNE vele tochten georganiseerd, maar hij laat ook opnamen zien van excursies die door zijn collega's zijn geleid. Dat betekent beelden uit verre landen als Bangladesh, Zuid-Korea, Taiwan en Syrië. Maar we blijven ook dichterbij huis als we gaan spoorzoeken in het Westland, op Koninginnedag de Rotterdamse haven bezoeken of in de sneeuw naar Stadskanaal zwoegen. En wie weet zet het u wel aan om zélf eens aan een NVBS-excursie deel te nemen. Of behoort u al tot de groeiende schare enthousiaste deelnemers?

Voormalig NTM-tramstation Arum, met de vroegere wachtkamer 1e klasse op de Eerste Verdieping, 24 september 2023. Foto: Rob Veninga

NVBS Mensen met passie voor spoor!

De NVBS is een vereniging van en voor spoor- en trambelangstellenden: Mensen met passie voor spoor! Meer dan wel 20 regionale afdelingen organiseren veelal maandelijks interessante presentaties door boeiende sprekers.

Sporen in Saksen, deel 1

Presentatie: Peter Doove

Dinsdag 23 september 2025

19:30 uur, stationsrestaurant SHM Hoorn

De Duitse deelstaat Saksen heeft op het gebied van railvervoer heel wat te bieden. Naast de treindiensten van de vele spoorwegmaatschappijen zijn er grote en kleine trambedrijven en natuurlijk de smalspoorlijnen met stoomtractie. Bovendien is er genoeg te zien voor de bezoekers.

*Waldeisenbahn Muskau. Brigadelok 99 3317- neemt water te Bad Muskau.
Foto: Peter Doove, 8 augustus 2004.*

In het eerst deel van het programma over Saksen gaan we met alle drie deze facetten kennismaken. We beginnen met een PowerPointpresentatie. Hierin een overzicht van rail- en museumbedrijven die een bezoek meer dan waard zijn. Het tweede deel bestaat uit een aantal films.

*Chemnitzer Verkehrs AG Variobahnwagen 603 nadert de Zentralhaltestelle.
Foto: Peter Doove, 15 augustus 2014.*

*DR 99-1734-5, Hartmann 4681/1929 neemt na de rit kolen te Freital-Hainsberg.
Foto: Peter Doove, 21 augustus 2014*

De Weißeritztalbahn is sinds 2017 weer geheel te berijden. We nemen een retour Freital-Hainsberg naar Kurort Kipsdorf.

We nemen een kijkje in Chemnitz met tram, trammuseum en het spoorwegmuseum in Hilbersdorf. In de buurt van Chemnitz is de Drahtseilbahn Augustusburg. De lijn verbindt het station met het Indrukwekkende slot Augustusburg boven op de berg. Van Leipzig zien we een korte impressie. De gemoderniseerde Tatra's bleven hier nog lang rijden. En we maken een ritje met de Parkeisenbahn.

Één weekend per maand stoomt het op de Döllnitzbahn. We reizen achter de karakteristieke IVK-locomotieven van Oschatz naar Mügeln en Glossen.

*Gemoderniseerde Tatra T4D-M1 op een regenachtig stationsplein van Leipzig.
Foto: Peter Doove, 26 augustus 2014.*

En tenslotte gaan we op 60 cm spoor met de Waldeisenbahn Muskau van Weißwasser Teichstraße naar Bad Muskau en Kromlau. Het eerste weekend van de maand rijden er stoomlocomotieven.

En dan hebben we al heel wat van Saksen gezien.

*Saksische IV K Hartmann 3346/192 DR 99 1734-4 pauzeert te Mügeln.
Foto: Peter Doove, 9 augustus 2009.*

Kortom: Saksen een avond om niet te missen.

Elke maand verschijnt 'NVBS Actueel' in digitale vorm per email, geef u op. Het is gratis. Op de website www.nvbs.com staat in Rail-Tips actuele evenementen info.

NVBS Mensen met een passie voor spoor!

De NVBS is een vereniging van en voor spoor- en trambelangstellenden. **Mensen met passie voor spoor!**

20 regionale afdelingen organiseren veelal maandelijks interessante presentaties door boeiende sprekers.

Kent u iemand met interesse, vraag het email adres, stuur het ons. Wij informeren geheel vrijblijvend graag uw kennis.

Museumtrams en 50 jaar Museumtramlijn in Amsterdam

Presentatie: Hans de Meij en Karel Hoorn

Dinsdag 14 oktober 2025

19:30 uur, stationsrestauratie SHM Hoorn

Met uitzondering van de 144 (voor het spoorwegmuseum) zijn museale activiteiten m.b.t. de Amsterdamse tram altijd met een particulier initiatief begonnen. Gemeente en GVB hadden weinig interesse, dit in tegenstelling met de HTM en de RET. De belangrijkste initiatieven waren Het trammuseum in Weert en het bewaren/kopen van wagens in de 60-er jaren. Een groot aantal wagens werden gestald op NS-sporen. In 1973/74 concretiseerde zich de mogelijkheid van een museumlijn op een deel van de Haarlemmermeerspoorweg, eveneens een particulier initiatief. Ir Ossewaarde, de nieuwe GVB-directeur, schaarde zich achter dit plan.

Foto-informatie ontbreekt!

Het eerste stukje, tot aan de ring(spoor)dijk, werd geopend op 20 september 1975. In fasen werd de nog aanwezige spoorlijn geëlektrificeerd totdat in 1997 een volwaardige museumlijn van ca. 7 kilometer elektrisch te berijden was. Nederlands trammaterieel werd aangevuld met buitenlands, waarbij de Weense werkpaarden” het meest opvielen. In de stad fungeerde het AOM als exploitant van bijzondere diensten hetgeen een onverwacht beeld van binnen- en buitenlandse trams in de passagiersdienst opleverde. Inzet van alle soorten trams maakten evenementen tot een groot feest.

Amsterdam Jollenpad, destijds eindpunt, met EMR 236, 20 september 1980. Foto: Fred Slagman (†)

Verzamelen is tamelijk gemakkelijk, onderhouden en onderbrengen zorgde voor grotere problemen. Voor en tijdens de ontruiming van het Havenstraatterrein in 2024 is dan ook een grote sanering van het (buitenlands) materieelpark doorgevoerd. De nu aan twee zijden afgekapte lijn moet haar inkomsten inmiddels met stadsritten verdienen.

Spoorzoeken in Zuid-Europa

Presentatie: Aad de Meij

Dinsdag 4 november 2025

19:30 uur, stationsrestauratie SHM Hoorn

In dit programma worden tram- en spoorwegbedrijven onder de loep genomen, die één ding gemeen hebben: ze bevinden zich allemaal in de buurt- óf ten zuiden van de noordelijke 45e breedtegraad. Veruit de meeste opnamen zijn tussen de twintig en vijftig jaar geleden gemaakt, maar ook recente opnamen passeren de revue.

Tram in Zagreb. Foto: Aad de Meij

We maken de aftrap in Villach en Graz in Oostenrijk. Na een merkwaardige ontmoeting met een stoomlocomotief in Joegoslavië brengen we een bezoek aan de tram van Zagreb. Vervolgens reizen we naar Italië en treffen we nog stoomtractie aan in en rond Venetië, maar minstens zo interessant zijn de draaistroomlocomotieven (met dubbele pantografen) en hun latere opvolgers in San Remo en het treinverkeer langs de Côte d'Azur. De Tenda Spoorlijn van Ventimiglia naar Cuneo lag in 1969 nog steeds in puin, dus hier geen treinverkeer maar wel een

impressie. De robuuste 4-assige “Peter Witt” motorwagens van de tram in Milaan staan ook op het menu en nemen we vervolgens een kijkje op het Stazione Centrale Ferroviaria di Palermo op Sicilië zien we o.a. een bijzondere locomotief.

Internationale goederentreinen in Livron in het Rhonedal (F). Foto: Aad de Meij

In Frankrijk komen de familieleden van onze NS 1100-, 1300- en 1600-eloks in actie in het Rhônedal. Dat de bejaarde Nez Cassés nog met gemak treinen met 160 km/h tussen Marseille en Lyon trekken en duwen zien we aan de hand van recente opnamen. Van de stoomtractie bij de SNCF zien we een laatste stuiptrekking in Bordeaux en maken we een ritje met de idyllische museumtrein Tournon – La Mastre.

In Noord-Spanje zijn in 1970 de prachtige met veel koperwerk getooide breedspoor stoomlocomotieven nog volop in bedrijf in Alsasua, Miranda de Ebro en Salamanca. In de zuid Spaanse havenstad Huelva duwen stoomlocomotieven de ertstreinen afkomstig van de Riotinto-spoorlijn uit het mijngebied de metershoge pier op, die vervolgens worden geleegd in de vrachtschepen.

Als sluitstuk van de avond een railimpressie uit Portugal (1970) met o.a. de tram van Coïmbra, breedspoorstoom in Contumil, Barreiro en de vrijwel uitsluitend met stoomtractie bediende smalspoorlijnen rond Porto. Hier duikt ook nog even een door Allan (NL) gebouwde dieselmotorwagen op. Naast opnamen uit Porto Trindade, Senhora da Hora en Espinho ook beelden van de nog vol in bedrijf zijnde stoomdepots Boa Vista en Sernada do Vouga.

Jaaroverzicht 2024

Spoor met een Nederlands tintje

Presentatie: Jan Noorlander

Dinsdag 25 november 2025

19:30 uur, stationsrestaurant SHM Hoorn

We zijn als bestuur natuurlijk blij, dat Jan Noorlander het jaaroverzicht 2024 weer gaat samenstellen en ook de presentatie weer op zich neemt.

Maar Jan Noorlander heeft aangegeven graag te stoppen met het jaaroverzicht. We zoeken als bestuur iemand die deze taak wilt overnemen? Laat het ons even weten...

Uw digitale foto's in samenhang met werk van anderen over een niet aflatend onderwerp Treinen en Trams in 2024 met een Nederlands tintje.

Verzoek: Stuur uw foto's voor het Jaaroverzicht graag **voor 1 september** naar jnoorlan@ziggo.nl.

*Het voormalige agentschap van de OSM/NBM in Amerongen, 5 oktober 2024.
Foto: Rob Veninga*

Het zal ook dit jaar weer een zeer interessante keuze zijn voor deze uitgebreide presentatie.

SGB-stoomlocomotief 3 wordt klaargemaakt voor een rit naar Hoedekenskerke tijdens de Dag voor de Medewerkers van Railmusea, Goes, 9 november 2024. Foto: Rob Veninga

'Bello-rijtuig' NS BC 423, als eerste gereedgekomen. Hoorn, 8 november 2024. Foto: Rob Veninga

‘Gemütlich’ per lokaalspoor en tram door Oostenrijk

Presentatie: Paul van Baarle

Dinsdag 16 december 2025

19:30 uur, stationsrestauratie SHM Hoorn

N.B. Op deze avond begroeten we elkaar bij binnenkomst niet met “Goedenavond” maar met “Grüss Gott” !

Alpenland Oostenrijk is twee keer zo groot als Nederland maar heeft slechts de helft van het aantal inwoners. Die inwoners zijn over het algemeen gastvrij, vriendelijk, hoffelijk en beleefd. Ter plekke kan je genieten van bijvoorbeeld een echte Wiener Schnitzel, Goulashsoep, Apfelstrudel en ervaar je waar Mozart, Schubert etc. hun inspiratie van kregen. Wil je de sfeer in Oostenrijk in één woord typeren, dan kan dat goed met ‘Gemütlich’ oftewel ‘knus’.

Steyrtalbahn 30 april 2017. Foto: Paul van Baarle

Traunseebahn 18 september 2018 Foto: Paul van Baarle

Pinzgauer Lokalbahn 14 oktober 2020 Foto: Paul van Baarle

Wenen, 23 september 2021. Foto: Paul van Baarle

Die sfeer is ondanks moderniseringen nog altijd bij de huidige lokaalspoorwegen en trambedrijven in Oostenrijk terug te vinden.

In dit programma komen het merendeel van de particuliere spoorwegmaatschappijen en alle steden met trams (Gmunden, Graz, Innsbruck, Linz en Wenen) aan bod. En voor wie de huidige tijd te modern is, gaan we virtueel terug in de tijd bij diverse museumsmalspoorlijnen zoals de Bregenzerwaldbahn, Steyrtalbahn en de Ybbstalbahn. De beelden zijn grofweg gedurende de laatste tien jaar gemaakt.

Elke maand verschijnt het fraai geïllustreerde blad 'Op de Rails' en de website www.nvbs.com staat vol actuele informatie over de activiteiten van de vereniging.

We zien u graag op onze dinsdagavonden. Het NVBS NHN bestuur.

Voor uw agenda: data 1e halfjaar 2026 (ONDER VOORBEHOUD):

13 januari, 3 februari, 24 februari, 17 maart, 7 april,
28 april, 19 mei, 9 juni en 30 juni 2026.

Samenstelling en productie van het programma

Rob, Veninga, Jan de Jong en Frans van Sabben